

La participació dels joves en el municipi; Vilanova i Vallromanes

Autoria:

**Josep García, Xavier Domènech i Jordi Mayol • jmayol@xtec.catbalookas30 •
Curs 2009/10**

Centre educatiu on es desenvolupa la pràctica:

IES Vilanova del Vallès

DESCRIPCIÓ DE LA PRÀCTICA

La pràctica consisteix a treballar, a partir dels projectes d'Aprenentatge i Servei (AIS), la participació en el municipi amb l'alumnat de 4t d'Educació Secundària Obligatoria (ESO) en quatre àmbits: la creació i el funcionament d'un casal de joves, la creació d'una ràdio municipal, una comissió de solidaritat i desenvolupament a l'IES i un grup de diables.

Es va desenvolupar durant el curs 2009-10, en el marc del Projecte de cerca i l'Educació ètica-cívica. El centre va articular aquestes dues matèries en una amb la intenció de dur a terme un treball de recerca i aprofitar totes les hores, treballant amb els dos grups de 4t d'ESO alhora tots dos tutors i el professor de Ciències Socials (CCSS). Vam fer sortides a dos casals; vam convidar els alcaldes dels municipis per parlar de participació; vam fer jocs de rol sobre l'ús i les mancances dels equipaments juvenils al poble; vam treballar amb diferents ONG; vam convidar el grup de la ràdio municipal de Vallromanes i el Grup de Diables de Montornès. Les sessions es desenvolupaven amb treball cooperatiu; al final del trimestre es presentava, amb exposicions orals i mitjans informàtics (Power Point, Movie Maker...), la feina feta.

Va incloure una part d'autoavaluació.

EXPERIÈNCIES

La participació dels joves en el municipi; Vilanova i Vallromanes

JUSTIFICACIÓ

Pensem que aquesta pràctica és interessant per:

1. La temàtica: tractar la participació entre l'alumnat sempre ens fa reflexionar als professionals i educadores sobre la posada en pràctica dels principis democràtics que els intentem inculcar i ensenyar.
2. Estar sota els principis dels projectes AiS: els alumnes aprenen, però amb l'objectiu que el que aprenen tingui una repercussió social i comunitària.
3. L'organització del mateix projecte, unint les dues matèries: Projecte de cerca, que és un treball de recerca, i Educació èticocívica, treballant valors com ara la responsabilitat, l'autonomia, la solidaritat, l'autoconeixement, etc.
4. L'intent de vincular escola i municipi, treure l'escola –allò que hi fem– al carrer, a la vida.

ANTECEDENTS

Els qui ho vam dur a terme coneixíem altres experiències de projectes d'Aprenentatge i Servei, així com el tipus d'organització d'unir les dues matèries. Tot i així, al centre era la primera vegada que ho fèiem, ja que aquests alumnes han estat la primera promoció de 4t de l'institut.

PROCÉS D'ELABORACIÓ

Tot i que teníem uns objectius didàctics clars, la veritat és que vam anar construint el projecte durant el mateix curs, ja que moltes qüestions les vam haver de modificar sobre la marxa per problemes organitzatius o curriculars.

PARTICIPANTS

En primer lloc, l'alumnat, seguit de dos tutors de 4t i del professor de CCSS, amb la col·laboració, molt important, del tècnic de Joventut de l'Ajuntament, Albert Giner.

EXPERIÈNCIES

La participació dels joves en el municipi; Vilanova i Vallromanes

DESCRIPTORS DE L'EXPERIÈNCIA

Descriptors	Per què o en què es donen en l'experiència?
Desenvolupament humà sostenible	Des de CCSS i en les tutories són valors que tractem curricularment d'una manera quotidiana (a vegades sense obtenir els resultats que voldríem).
Democràcia i participació	Sobretot desenvolupem els valors de participació, democràcia, responsabilitat, consciència de comunitat, autonomia i presa de decisions, tolerància respecte a l'opinió dels altres.
Drets humans	Han estat una referència constant. Contrastem discurs teòric i pràctica quotidiana al centre (a vegades això ens fa entrar en contradicció al mateix professorat i als mateixos alumnes).

OBJECTIUS DE LA PRÀCTICA

Pel que fa als objectius didàctics, preteníem treballar amb l'alumnat: l'autonomia, la responsabilitat, la solidaritat, l'autoconeixement i la tolerància, a partir d'un treball de camp amb el tema de la participació, vinculant teoria (reflexionant) i pràctica (dur a terme projectes de solidaritat amb el poble sahrauí i amb Haití, per exemple, al centre).

DESENVOLUPAMENT, METODOLOGIA I ACTIVITATS

Vam treballar més de 50 alumnes i tres professors, a vegades amb convidats, de manera que les classes havien de ser molt actives, amenes, amb molta participació de l'alumnat (tot i que a vegades no ho aconseguíem). Creiem que el treball cooperatiu va ser una bona eina (l'aprenentatge entre iguals és molt potent pedagògicament parlant).

RECURSOS

- Disposàvem del menjador (una sala molt gran) i d'un aula d'informàtica, la qual cosa feia possible compaginar per grups la tasca i el treball quotidià; una part dels grups estava treballant al menjador, mentre que l'altra part era a l'aula d'informàtica; a mitja sessió, solíem intercanviar els espais.
- Un petit pressupost per als i les conferenciantes.
- L'ajuda informativa i logística del tècnic de Joventut de l'Ajuntament.
- La col·laboració del Consell Comarcal per a sortides, jocs de rol, etc.
- Va ser molt important l'ajuda del coordinador informàtic del centre, que era un dels tutors de 4t, en la utilització del Moodle, tant per als professors com per a l'alumnat.
- Suport de l'equip directiu del centre.

EXPERIÈNCIES

La participació dels joves en el municipi; Vilanova i Vallromanes

SUPORT D'ALTRES ORGANITZACIONS I INSTITUCIONS

Els dos ajuntaments, els casals, ONG, el Consell Comarcal, el Grup de Ràdio de Vallromanes, el Grup de Diables de Montornès, l'Associació d'Amics del Poble Sahrauí, entre altres.

INTEGRACIÓ EN LES ACTIVITATS DEL CENTRE I TEMPORALITZACIÓ

La durada de l'experiència va ser de tot el curs 2009-10, al nivell de 4t d'ESO, en l'espai de les dues matèries en una PR-EEC.

En el primer trimestre vam treballar el tema de la participació amb visites als casals. Durant el segon trimestre, vam posar en solfa els jocs de rol relacionats amb els aspectes positius i negatius dels equipaments i serveis juvenils al poble i, amb les ONG, el tema de la participació. Finalment, vam dedicar el tercer trimestre a treballar a la ràdio i els diables, i vam fer una memòria recollint tot allò realitzat durant el curs, presentada amb materials informatitzats pels alumnes.

AVALUACIÓ

A. Aprenentatges, assoliments i punts forts

- La temàtica (la participació) i els valors treballats són molt potents educativament; els alumnes van aprendre molt.
- La sorpresa dels alumnes per portar el municipi, que és el seu entorn més immediat (regidors, alcaldes, conferencians en general) dins l'IES.
- El treball cooperatiu, aprendre entre iguals.
- Una nova experiència educativa i organitzativa en l'àmbit curricular: dos grups junts, dues matèries juntes, vincular teoria i pràctica...

B. Febleses, obstacles i aspectes que cal millorar

- Mobilitzar tants alumnes de cop va fer que a vegades releguéssim el treball més personal i individualitzat (i l'atenció a la diversitat).
- El fet d'haver anat elaborant el projecte, a vegades sobre la marxa, tot i que teníem els objectius clars, feia sorgir dubtes sobre algunes activitats (tot i que això ens ha servit, evidentment).
- La necessitat de tenir més temps i més espais de trobada entre el professorat i els col·laboradors amb el professorat.
- Més temps per fer balanç de les experiències del dia a dia.
- Les dificultats a vegades per avaluar tants valors i continguts actitudinals de l'alumnat, amb el treball cooperatiu i amb les tasques.

C. Recomanacions

- Adequar l'experiència a la pròpia realitat de cada centre, tot i que creiem que la nostra es pot extrapolar, exportar.
- Preveure amb temps els objectius didàctics que volem treballar.
- Confiar en l'alumnat, fer-los partícips del seu aprenentatge, preguntar-los com va tot de tant en tant, fer balanç trimestral amb ells.
- Córrer riscos, però procurar improvisar el mínim.
- El que es fa un any per primer cop serveix per introduir canvis en els següents.

EXPERIÈNCIES

La participació dels joves en el municipi; Vilanova i Vallromanes

PERSPECTIVES DE FUTUR

Aquest curs continuem treballant de la mateixa manera: els dos grups de 4t junts, les dues matèries juntes, amb treball cooperatiu i els mateixos espais, si bé amb un altre tema, “La crisi econòmica, les migracions i la diversitat cultural des d’una visió dels joves”.

Treballem els mateixos valors i des de l’AiS, intentant sempre vincular la teoria i la reflexió amb la pràctica i la realitat en què viu el nostre alumnat.